

tion. Det forekommer mig, at denne Anskuelse hos Indvaanerne i Hertugdømmerne var fuldkommen berettiget. Jeg kan ikke see Andet, end at det, at ophæve en Sølvcirculation for at indføre en Seddelcirculation, der atter engang i Tiden, uden at man engang veed naar, skulde føres tilbage til en Sølvcirculation, er en aldeles uforholdende Omvei. Det var ogsaa Vægten af dette Argument, der i 1813 nødte Regjeringen til allerede et halvt Aar efter under 30te Juli at gjenindføre Sølvcirculationen som Betolingsmiddel i Hertugdømmerne. Men det er ogsaa aldeles naturligt, at for Hertugdømmerne maatte i 1813 Rigsbankpenge og Rigsbankberegningen stille sig som lige betydende med ufunderede Sedler, der skulde trænge deres Sølvcirculation ud af Verden, og, saalænge disse Sedler forbleve urealisable, seer jeg ikke Andet, end at det samme Argument maatte gjælde. Argumentet derimod er i mine Tanker ophørt at være begrundet fra den 13de Mai 1845, da Nationalbankens Sedler bleve erklærede realisable; thi da ophørte jo den egentlige Forskiel mellem Sølv- og Seddel-Circulation. Jeg skjønner heller ikke rettere, end at det er beklæggeligt, at et saa godt og velsunderet Argument har været tilstede for en Agitation i Hertugdømmerne, som dette Argument virkelig har været i en lang Tid, og jeg troer derfor ogsaa, at det er naturligt, at dette Argument maa være trængt ind i Meningen i Hertugdømmerne, maa være trængt ind hos en stor Deel af Hertugdømmernes Beboere, og at det derfor ikke er tilstrækkeligt til at afstræfe Argumentet, at forandre Navnet fra Rigsbankdaler til Rigsdaler. Men, idet Argumentet har tabt sin Betydning ved, at Sedlerne ere blevne erklærede realisable, troer jeg ogsaa, at det er derved, man maa vente, at det ikke mere vil have denne Virkning i Hertugdømmerne. Det er ogsaa derfor, at inden 1845 maatte Forsøg paa at skaffe en Mønteenhed tilveie strande, idet Hertugdømmerne fremkom med det Argument: Vi foretrække Sølv for Sedler. Men jeg troer, at, naar et Argument har været saalænge, skal man være forsigtig i saa Henseende, og at man skal møde det ved at vise dets Uholdbarhed, og ikke give ny Anledning til Agitation ved at for-

føge paa at indføre Sedler i Hertugdømmerne. Jeg troer, man skal i saa Henseende give Tid; thi efter min Mening vil inden lang Tid den store Fordeel, som er tilstede for Kongeriget med Hensyn til Seddelcirculationen, blive indlysende for Hertugdømmernes Beboere. Beregningen er jo ikke vanskelig at gjøre i saa Henseende. Nationalbanken har for Dieblisset 20 Millioner Sedler i Circulation; den har en Sølvbeholdning af $7\frac{1}{2}$ Million; vil man dertil endnu lægge selv $2\frac{1}{2}$ Million som Omkostninger ved Seddelfabrikationen, Bestyrelsen o. s. v., bliver der dog 10 Millioner tilbage. Den aarlige Rente af disse 10 Millioner er 400,000 Rbd., som ere en virkelig Besparelse for Indvaanerne i Kongeriget. Jeg troer, at denne Betragtning maa efter ikke lang Tid blive klar for Indvaanerne i Hertugdømmerne, og, skjøndt der ikke kan blive Tale om en saa stor Seddelcirculation der, vil dog ogsaa forholdsvis Besparelsen der blive betydelig. Dersom man antager, at en halv saa stor Seddelcirculation vil finde Sted som her, vil der for Hertugdømmerne finde en aarlig Besparelse Sted af 200,000 Rbd., som jo har en meget stor Betydning.

Efterat jeg har forsøgt at møde dette Argument, skal jeg vende tilbage til det, som jeg altsaa maa ansee for at være Regjeringens Hensigt, nemlig at indføre Rigsbankberegningen og Rigsbankmønten som Mønteenhed i Riget, og det er altsaa det, som man ogsaa tilsigter i Hertugdømmerne ved at sætte en Deel af Courantmønten udaf Verden eller ved at inddrage den. Det er altid en meget vanskelig Sag at forandre et Møntsystem, en Møntberegning i et Land. Vanskeligheden forøges vistnok, naar man, idet man forandrer Møntsystemet og Møntberegningen, ikke tillige forandrer de cirkulerende Mønter. Det er ikke Regjeringens Hensigt at inddrage alle Courantmønter, men kun en Deel af dem; det er vel altsaa ikke ganske det System, som blev fulgt for 1848, idet man vil lade Courantmønt bestaae ved Siden af Rigsbankmønt, skjøndt den meget ærede Finantsminister selv har yttret, at disse to Systemer ikke kunne bestaae ved Siden af hinanden. Den meget ærede Finantsminister mener vel,